

Sygn. akt I C 801/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant sekr. sąd. Anna Nasiłowska-Głódź

Po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013r. w Siedlcach

Na rozprawie

sprawy z powództwa P. O. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda P. O. (1) niżej wymienione kwoty:

- 98 000 (dziewięćdziesiąt osiem) tysięcy złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty: 18 000 (osiemnaście tysięcy) od złotych 11 stycznia 2010r. do dnia zapłaty, od kwoty 62 000 (sześćdziesiąt dwa tysiące) złotych od 11 listopada 2011r. do dnia zapłaty i od kwoty 18 000 (osiemnaście tysięcy) złotych od 14 listopada 2013r. do dnia zapłaty płatne do rąk M. O. jako przedstawicielki ustawowej powoda,

- 1 469,05 (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt dziewięć złotych pięć groszy) tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od 1 maja 2010r. do dnia zapłaty płatne do rąk M. O. jako przedstawicielki ustawowej powoda,

- 13 250 (trzynaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od 14 listopada 2013r. do dnia zapłaty płatne do rąk M. O. jako przedstawicielki ustawowej powoda,

- po 400 (czterysta) złotych miesięcznie tytułem renty płatne do 10-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat poczynając od sierpnia 2011r. do rąk M. O. jako przedstawicielki ustawowej powoda,

II. ustala odpowiedzialność pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. wobec powoda P. O. (1) na przyszłość za skutki wypadku, któremu powód uległ w dniu 7 października 2009r.,

III. w pozostałej części oddala powództwo,

IV. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda P. O. (1) kwotę 2 387,22 (dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt siedem złotych dwadzieścia dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu płatne do rąk M. O. jako przedstawicielki ustawowej powoda,

V. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8 168,62 (osiem tysięcy sto sześćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 801/11 **UZASADNIENIE**

Do Sądu Okręgowego w Siedlcach I Wydziału Cywilnego wpłynął pozew P. O. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. O. skierowany przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S., w którym powód domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 80 000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 11 stycznia 2010r. do dnia zapłaty, zwrotu kosztów leczenia w wysokości 1 500 złotych z ustawowymi odsetkami od 11 stycznia 2010r. do dnia zapłaty, renty w wysokości po 1 000 złotych miesięcznie z tytułu zwiększenia się jego potrzeb płatnej z góry do 10-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia terminu płatności którejkolwiek z rat, a także ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku, któremu powód uległ w dniu 7 października 2009r., a ponadto zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 7 października 2009r. powód został potrącony na pasach dla pieszych przez samochód, którego kierowca nie zachował należytej ostrożności w ruchu drogowym. W następstwie wypadku powód doznał poważnych obrażeń ciała wymagających leczenia szpitalnego, a następnie ambulatoryjnego, a także długotrwałej rehabilitacji. Mimo podjętego leczenia skutki wypadku powód odczuwa do chwili obecnej. Wynikają one głównie z urazów głowy, kolana oraz zębów. Swoje roszczenia z tytułu wypadku powód zgłosił pozwanemu, ale ten zaspokoił je w niewielkim zakresie przyznając powodowi zadośćuczynienie w kwocie 12 000 złotych. Kwota ta jest nieadekwatna do krzywdy doznanej przez powoda, ponadto na skutek wypadku poniósł on koszty leczenia, a jego potrzeby uległy zwiększeniu. Dlatego wniesienie pozwu stało się konieczne (pozew k.2-8).

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w S. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że nie kwestionuje okoliczności wypadku z 7 października 2009r., ani swojej odpowiedzialności co do zasady. Kwestionuje natomiast podnoszone w pozwie roszczenia o zadośćuczynienie, zwrot kosztów leczenia i rentę – co do wysokości, uznając je za nadmierne. W odniesieniu do zwrotu kosztów leczenia pozwany podniósł dodatkowo, że powód nie był zmuszony do korzystania z prywatnej opieki medycznej i w konsekwencji nieuzasadnione jest domaganie się zwrotu przez pozwanego kosztów leczenia ortodontycznego w prywatnych palcówkach. Ponadto nieuzasadnione jest żądanie zwrotu kosztów zakupu paliwa według czterech złożonych faktur, gdyż brak dowodu na to, że paliwo to zostało przeznaczone na dowiezienie powoda np. na zabiegi medyczne (odpowiedź na pozew k.80 i pismo procesowe pozwanego z 18 listopada 2011r. - data wpływu do Sądu, zawierające uszczegółowienie stanowiska w sprawie k.133-134).

W piśmie z 14 października 2013r. (data wpływu do sądu) powód reprezentowany przez pełnomocnika rozszerzył żądanie pozwu w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie do kwoty 150 000 złotych. Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 15 300 złotych na pokrycie kosztów leczenia stomatologicznego i ortodontycznego z ustawowymi odsetkami od 14 października 2013r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie podtrzymał żądania określone w pozwie. Uzasadniając rozszerzenie powództwa wskazano, że przemawiają za tym ustalenia biegłych opiniujących w sprawie na okoliczność stanu zdrowia powoda w związku z wypadkiem (pismo procesowe z 14 października 2013r. zawierające rozszerzenie powództwa k.329-335).

Pozwany nie uznał roszczeń powoda objętych w/w pismem o rozszerzeniu powództwa i wniósł o ich oddalenie w całości, podobnie jak pozostałych roszczeń podnosząc, że są nieuzasadnione (pismo procesowe pozwanego z 6 listopada 2013r. - data wpływu do sądu k.357-362).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 października 2009r. w S. przy ul. (...) doszło do wypadku drogowego, w którym poszkodowany został 12-letni wówczas powód P. O. (1). Sprawcą wypadku był P. O. (2) kierujący samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), który zbliżając się do oznakowanego przejścia dla pieszych nie zachował szczególnej ostrożności i potrącił przechodzącego przez to przejście P. O. (1) powodując u niego szereg obrażeń ciała zaliczanych do średnio ciężkich. Wyrokiem z 11 marca 2010r. w sprawie VII K 394/10 Sąd Rejonowy warunkowo umorzył postępowanie karne

wobec P. O. (2) na okres próby wynoszący dwa lata (wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach z 11 marca 2010r. w sprawie VII K 394/10 k.12-13).

Bezpośrednio po wypadku powód przewieziony został do (...) Szpitala (...) w S. na Oddział(...), gdzie rozpoznano u niego uraz wielomiejscowy, stłuczenie głowy, krwawienie podpajęczynówkowe okolicy czołowo-ciemieniowej po stronie prawej, złamanie zęba siekacza górnego lewego, stłuczenie żeber III, IV i VI po stronie lewej, uraz kręgosłupa szyjnego, ranę tłuczoną wargi górnej, brody, okolic kolana lewego, a także stłuczenie nerek. W szpitalu tym powód przebywał do 19 października 2009r. i przeszedł w nim diagnostykę w postaci tomografii komputerowej głowy, szyi, klatki piersiowej, brzucha oraz rtg kręgosłupa szyjnego, lewego kolana, prawego stawu skokowego, a także brzucha i przestrzeni zaotrzewnowej. Zastosowano leczenie w postaci zszycia wargi górnej, brody i kolana prawego, leczenie farmakologiczne, a także zaopatrzone powoda w kołnierz ortopedyczny. Opuszczając szpital zalecono powodowi oszczędzający tryb życia, kontrolę w Poradni Chirurgicznej, Neurologicznej oraz konsultację u chirurga szczękowego (karta informacyjna ze Szpitalnego Oddziału Ratunkowego oraz z leczenia powoda w (...) Szpitalu (...) w S., w tym dokumentacja z pobytu na Oddziale (...) k.111-121).

Po opuszczeniu szpitala przez 2 tygodnie powód przebywał w domu pod bezpośrednią opieką matki M. O.. Następnie rozpoczął leczenie ambulatoryjne w przyszpitalnej Poradni Neurologicznej dla Dzieci. Po około miesiącu od wypadku powód powrócił do szkoły, ale z uwagi na zgłaszane dolegliwości ze strony prawego kolana, w tym niemożność wstawania i trudności z chodzeniem matka powoda rozpoczęła diagnostykę powoda w (...) Przychodni (...) w S. u specjalisty ortopedy, a następnie u ortopedy S. Ż. w W.. W dniach od 29 marca 2010r. do 1 kwietnia 2010r. powód przebywał w Klinice (...) w W., gdzie rozpoznano u niego będące następstwem wypadku uszkodzenie rogu tylnego łąkotki przysródkowej kolana prawego bez przemieszczenia. W dniach od 16 do 18 czerwca 2010r. powód powód ponownie przebywał na Oddziale(...)Szpitala (...) w S. w związku ze skrzyżowaniem stawu kolanowego prawego, skąd wpisany został z zaleceniem kontynuowania leczenia w (...) w O. oraz zalecono mu noszenie wyciągu z buta sznurkowego. Z zalecenia lekarza w O. powód przez długi okres nosił ortezę na prawe kolano. Równoległe z diagnostyką i leczeniem prawego stawu kolanowego, powód rozpoczął leczenie stomatologiczne i ortodontyczne w związku z urazami zębów – wybiciem lewej górnej jedynki i złamaniem lewej górnej dwójki. Początkowo odbywał konsultacje w Przychodniach (...) i (...) w S.. Z Przychodni (...) powód skierowany został do konsultacji w Poradni (...) (...) w W.. W Zakładzie (...) w W. stwierdzono konieczność leczenia ortodontycznego i chirurgicznego w związku z całkowitym zwichnięciem (wybiciem) zęba 21 (górną lewą jedynką) i złamaniem II klasy wg E. zęba 22 (górną lewą dwójką) (historia choroby powoda w Poradni Neurologicznej k.122-126, rachunki za konsultacje ortopedyczne w Przychodni (...) w S. i u ortopedy S. Ż. w W. k.28, karta informacyjna oraz historia choroby z leczenia szpitalnego powoda w Szpitalu (...) w W. k.136-142, dokumentacja z pobytu powoda na Oddziale (...) (...) Szpitala(...)w S. w dniach od 16 do 18 czerwca 2010r. k.107-110, rachunki za konsultacje stomatologiczne i ortodontyczne w Przychodni (...) i (...) w S. k.32, historia choroby powoda w Przychodni (...) w S. k.99-100, skierowanie na konsultację do Poradni (...) (...) w W. k.47, karta powoda z Zakładu (...)k.101-104, zeznania przedstawicielki ustawowej powoda M. O. k.349v – nagranie od minuty 12 do 19).

Obecnie powód pozostaje pod opieką lekarza ortopedy w W. w związku z dolegliwościami ze strony prawego kolana. Okresowo – w razie dolegliwości zakłada ortezę na kolano i przechodzi rehabilitację kolana w M. w postaci ćwiczeń i masażu. Powód przechodzi leczenie ortodontyczne w Przychodni w W. na ul (...). Ma założony aparat na dolne zęby, który ma je ustabilizować i doprowadzić do stanu, w którym możliwe będzie założenie aparatu na górne zęby. Oprócz tego powód ma ruchomą górną protezę, która maskuje ubytek po utracie lewej górnej jedynki. Leczenie w postaci założenia implantu górnej lewej jedynki możliwe będzie po osiągnięciu przez powoda dojrzałości – około 20. roku życia. Rehabilitacja prawego kolana oraz leczenie stomatologiczno-ortodontyczne jest odpłatne. Koszt jednej półtoragodzinnej rehabilitacji to 150 złotych plus koszty dojazdu do M.. Wizyty u stomatologa odbywają się raz lub dwa razy w miesiącu. Koszt jednej wizyty to około 250-300 złotych w zależności od tego, na czym polega regulacja aparatu plus koszty dojazdu do W.. Jeżeli powód nie ma problemu z nogą dojazd do W. odbywa się pociągiem, a koszt dojazdu powoda z przedstawicielką ustawową to około 100 złotych. W przypadku dojazdu samochodem koszt dojazdu

obejmuje zakup paliwa za około 100-150 złotych (zeznania przedstawicielki ustawowej powoda M. O. k.349v-351 – nagranie od minuty 19 do godziny 1 minuty 6).

Biegły neurolog w osobie M. Z. w opinii sporządzonej na zlecenie Sądu rozpoznał u powoda w związku z wypadkiem w zakresie neurologicznym uraz twarzoczaszki z krwawieniem podpajęczym w okolicy czołowo-ciemieniowej prawej, z uszkodzeniem 2 zębów oraz raną brody i wargi górnej. Wskazał, że w okresie do maja 2010r. natężenie bólów i zawrotów głowy oraz trudności w koncentracji uwagi miały nasilenie wymagające leczenia neurologa. Obecnie występują rzadziej i są sporadycznie leczone ogólnodostępnymi lekami przeciwbólowymi. Aktualnie występują u powoda okresowe bóle i zawroty głowy, jednak wyraźnie mniejsze niż w pierwszych miesiącach po wypadku. Nie jest możliwe ustalenie, czy dolegliwości te całkowicie ustąpią, ale stopniowo powinny ulegać zmniejszeniu, przy czym w razie wystąpienia tych dolegliwości ograniczają one aktywność powoda jedynie w czasie ich trwania. W ocenie biegłej powód wymaga jeszcze kontroli neurologa raz na kilka miesięcy z powodu nieprawidłowego zapisu EEG. Uraz twarzoczaszki z utratą przytomności i krwawieniem podpajęczynówkowym w okolicy czołowo-ciemieniowej prawej spowodował u powoda nerwicę pod postacią bólów i zawrotów głowy oraz zmian rozsianych w zapisie EEG, co skutkuje 7-procentowym uszczerbkiem na zdrowiu (opinia biegłego neurologa w osobie M. Z. k.178-180).

Biegły ortopeda w osobie Z. K. rozpoznał u powoda w związku z wypadkiem w zakresie swojej specjalizacji uraz kręgosłupa szyjnego oraz uraz kolana prawego z częściowym uszkodzeniem łąkotki przyśrodkowej. W ocenie biegłego powód od dnia wypadku przez okres 4 tygodni doznał cierpień o znacznym nasileniu, które były związane z samym wypadkiem, koniecznością leczenia szpitalnego, znieczulenia i szycia ran, zmiany opatrunków i badań diagnostycznych. Po tym okresie do 9 miesięcy po wypadku stopień nasilenia cierpień biegły określił jako miernie nasilony, a po tym okresie i do chwili obecnej jako nieznaczny i związany z subiektywnymi dolegliwościami bólowymi oraz poczuciem doznanej krzywdy. Obecny stan zdrowia powoda w zakresie schorzeń narządu ruchu ,tj. kręgosłupa szyjnego i prawego stawu kolanowego biegły określił jako ustabilizowany, bez istotnych odchyłeń od stanu prawidłowego. Częściowe uszkodzenia łąkotki przyśrodkowej nie daje dodatkowych objawów łąkotkowych i wymaga obserwacji, a w razie nasilenia dolegliwości dalszej diagnostyki i leczenia. Dolegliwości ze strony narządu ruchu częściowo ograniczają aktywność ruchową typową dla okresu młodzieńczego, który musi stale uważać i oszczędzać prawe kolano w codziennym funkcjonowaniu. W ocenie biegłego łączny uszczerbek na zdrowiu powoda w związku ze schorzeniem narządu ruchu wynosi 15%, z czego 10% w związku z urazem kolana prawego z częściowym uszkodzeniem łąkotki przyśrodkowej. Schodzenie to może w ocenie biegłego powodować wystąpienie w przyszłości wcześniejszych zmian degeneracyjnych kolana (opinia biegłego ortopedy w osobie Z. K. k.194-198 i opinia uzupełniająca tego biegłego k.262-265).

Biegli psychiatra w osobie J. B. i psycholog w osobie M. M. stwierdziły, że po wypadku, do maja 2010r. powód cierpiał z powodu bólów i zawrotów głowy, miał trudności w chodzeniu z powodu urazu kolana, wstydział się zarówno braków w uzębieniu, jak i noszonej ortozy na prawym kolanie. Te okoliczności powodowały ponadto okresowe ograniczenie aktywności życiowej powoda, który opuszczał zajęcia w szkole. Cierpienie psychiczne nie miało jednak nasilenia, które skutkowałoby szukaniem pomocy psychiatrycznej bądź psychologicznej. Trudności w uczeniu wynikają z braków w wiadomościach i umiejętnościach szkolnych związanych z nieobecnościami powoda w szkole oraz z obiektywnie niższymi jego zdolnościami intelektualnymi (mieszczącymi się w granicach szerokiej normy). W ocenie biegłych te niższe zdolności intelektualne powoda nie są spowodowane przebyciem urazu głowy i nie mają charakteru organicznej detoriacji intelektu. Powoda cechuje znaczna wrażliwość emocjonalna oraz niski poziom samooceny. Biegłe nie stwierdziły u powoda choroby psychicznej ani innych zakłóceń czynności psychicznych mogących być skutkiem wypadku i wymagających leczenia psychiatrycznego. W związku z powyższym nie stwierdziły u powoda uszczerbku na zdrowiu psychicznym w związku z wypadkiem z 7 października 2009r. (opinia biegłego psychiatry w osobie J. B. i biegłego psychologa w osobie M. M. k.216-220).

Biegły specjalista chirurg stomatolog w osobie K. K. rozpoznał u powoda w związku z wypadkiem rany skóry w okolicy strony czołowej po stronie prawej o długości około 10 mm, w okolicy podbródkowej po stronie lewej o długości około 10 mm, rany czerwieni wargi górnej w okolicy kącika ust po stronie lewej długości około 10 mm, wargi dolnej w linii pośrodkowej długości około 10 mm, a ponadto całkowitego zwichnięcia (wybicia) zęba 21, złamania korony

zęba 22, 41, 42, popękania szkliwa zębów 41, 42, 31, 32 i częściowego zwichnięcia zębów 42, 41, 31, 32. W ocenie biegłego nieznacznie podwyższoną ruchomość zębów dolnych żuchwy pacjent odczuwa do dzisiaj jako niewielki dyskomfort. Pozostałe powikłania urazów mogły dawać dolegliwości bólowe dużego stopnia przez 2-3 tygodnie po urazie. Obecnie stan zdrowia powoda jest dobry, jednak jego leczenie nie jest zakończone, co jest spowodowane jego młodym wiekiem. Ostateczne naprawcze leczenie protetyczne można rozpocząć dopiero po zakończonym wzroście kości szczęki i żuchwy, tj. około 18-19 roku życia i będzie ono trwało około 7 miesięcy, czyli zakończy się w 19/20 roku życia powoda. Powinno ono polegać na odbudowie górnej lewej jedyńki (ząb 21) najlepiej poprzez zastąpienie do implantem zębowym. W przygotowaniu do tego zabiegu należy przeprowadzić leczenie ortodontyczne. Wada zgryzu u powoda nie jest w pełni spowodowana wybiciem zęba, ale wybity ząb 21 nasilił wadę zgryzu i obecnie nie da się przeprowadzić żadnego leczenia protetycznego bez odtworzenia pełnego miejsca na nowy ząb. Leczenie zachowawcze powinno rozpocząć się już w chwili obecnej poprzez ustabilizowanie dolnych zębów szyną periodontologiczną, ponieważ grozi to ich większym rozchwianiem i utratą. Całe leczenie powoda musi być pokryte z własnych środków, gdyż publiczne ubezpieczenie zdrowotne obejmuje leczenie ortodontyczne dzieci tylko do 12 roku życia. Również odbudowa zęba i stabilizacja dolnych zębów nie może być wykonana w ramach NFZ. Mając na uwadze oficjalne cenniki zamieszczone na stronach internetowych niektórych klinik stomatologicznych koszt leczenia periodontologicznego – stabilizacji zębów przednich żuchwy biegły oszacował na 600 złotych, całkowity koszt leczenia ortodontycznego na 7 000 do 9 000 złotych, a koszt leczenia implantoprotetycznego – uzupełnienie brakującego zęba na 3 600 do 5 700 złotych. Podczas leczenia ortodontycznego powód nie może spożywać twardych pokarmów i uprawiać sportów kontaktowych. Wymaga utrzymania prawidłowej higieny jamy ustnej (mycie zębów po każdym posiłku) oraz wiąże się z okresowymi dolegliwościami bólowymi po każdej wizycie kontrolnej. Podczas leczenia periodontologicznego nie należy gryźć twardych pokarmów oraz uprawiać sportów kontaktowych i zwracać większą uwagę na higienę jamy ustnej. W ocenie biegłego w wyniku utraty zęba i stwierdzonych na wstępie uszkodzeń powłok twarzy (blizn) powód doznał 5-procentowego uszczerbku na zdrowiu (opinia biegłego chirurga stomatologa w osobie K. K. k.285-292 i uzupełniająca opinia tego biegłego k.313-316).

W chwili wypadku powód miał 12 lat, był uczniem VI klasy szkoły podstawowej w S.. W związku z pobytem w szpitalu po wypadku i dalszym leczeniem był nieobecny w szkole przez około miesiąc. Po powrocie do szkoły przez dłuższy czas był zwolniony z zajęć wychowania fizycznego. Zarówno przed wypadkiem, jak i po wypadku powód osiągał dostateczne i dopuszczające oceny, jednakże w związku z urazem głowy i następczyni bólami i zawrotami głowy obecnie ma większe trudności z koncentracją i przyswajaniem materiału. Przed wypadkiem powód interesował się piłką nożną, grał w piłkę, chciał trenować piłkę w klubie sportowym. Ponadto osiągał dobre wyniki w biegach, uczestniczył w zawodach szkolnych i międzyszkolnych w biegach na długie dystanse. Obecnie powód jest uczniem pierwszej klasy Technikum (...) w S.. Nie jest zwolniony z zajęć wychowania fizycznego, ale kiedy czuje się gorzej lub odczuwa dolegliwości ze strony kolana opuszcza te zajęcia. W maju 2012r., jeszcze jako uczeń gimnazjum, powód wziął udział w międzyszkolnych zawodach sportowych w biegu przełajowym na 1 000 m, gdzie osiągnął 11 miejsce. Powód wstydzi się przed kolegami i koleżankami ze szkoły ortezy na kolano i protezy, którą nosi w miejscu utraconej górnej lewej jedyńki. Jeżeli dochodzi do uszkodzenia protezy, co zdarza się co jakiś czas, powód opuszcza zajęcia w szkole (świadczenia szkolne powoda za lata 2008-2013 k.372-377, zeznania przedstawicielki ustawowej powoda M. O. k.350-351 – minuty od 35 do godziny 1 minuty 5 nagrania, zeznania powoda k.351-352 – nagranie od godziny 1 minuty 7 do godziny 1 minuty 28 i k.381v – nagranie od minuty 4 do 9)

Pozwane towarzystwo ubezpieczeń, u którego ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej posiadacz pojazdu cywilnego uczestniczącego w wypadku, w którym poszkodowany został powód wypłaciło powodowi tytułem zadośćuczynienia 12 000 złotych (pismo pozwanego z 5 lutego 2010r. o przyznaniu zadośćuczynienia w kwocie 8 000 złotych – w aktach szkody i w kopii na k.23 akt sprawy oraz pismo pozwanego z 30 marca 2010r. o uzupełnieniu zadośćuczynienia o 4 000 złotych – w aktach szkody i w kopii na k.24 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo powoda P. O. (1) okazało się w znacznej mierze uzasadnione.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do żądania zadośćuczynienia wskazać należy na uregulowanie zawarte w art.445§1 kc w zw. z art.444§1 kc, w myśl którego w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przez krzywdę rozumie się cierpienie fizyczne ,tj. ból i inne dolegliwości, a także cierpienie psychiczne ,tj. negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub innymi następstwami doznanego uszkodzenia ciała. W przekonaniu Sądu opartym o ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności w postaci opinii biegłych z zakresu neurologii, ortopedii, psychiatrii i psychologii oraz chirurgii stomatologicznej, które jako sporządzone przez specjalistów należy uznać za miarodajne do ustaleń, wypłacone powodowi przez pozwanego zadośćuczynienie w wysokości 12 000 złotych nie rekompensuje w pełni doznanej przez niego krzywdy. Ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, że świadczenie to ma charakter kompensacyjny, a zatem nie może być symboliczne, ale także nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy. Przeprowadzone na wniosek powoda dowody z opinii biegłych dały podstawę do ustalenia, że należne powodowi zadośćuczynienie powinno wynosić 110 000 złotych. Dowody te pokazały bowiem, że w następstwie wypadku z 7 października 2009r. powód doznał nie tylko poważnych obrażeń ciała, ale również, że skutki tych obrażeń w sposób istotny wpłynęły na życie powoda w perspektywie minionych już lat, jak i w perspektywie kolejnych kilku lat. Z opinii biegłych wynika, że powód doznał szeregu obrażeń ciała, które podzielić można ogólnie na obrażenia w obrębie głowy, w tym w zakresie uzębienia oraz w obrębie narządu ruchu, szczególnie prawego stawu kolanowego, nie zapominając o urazach związanych ze stłuczeniem żeber i nerek, którego to urazy uległy już wygojeniu, ale w pierwszym okresie po wypadku z pewnością stanowiły dla powoda źródło dolegliwości bólowych. W przeciwieństwie do tych ostatnich urazów, obrażenia głowy i narządu ruchu w dalszym ciągu stanowią dla powoda źródło dolegliwości bólowych obniżając standard jego codziennego życia. Z opinii biegłego neurologa wynika, że trwałym następstwem urazu głowy, który zaraz po wypadku objawiał się krwawieniem podpajęczynówkowym okolicy czołowo-ciemieniowej po stronie prawej, jest nerwica objawiająca się bólami i zawrotami głowy. Obecnie bóle i zawroty głowy pojawiają się jedynie okresowo i są leczone ogólnodostępnymi środkami przeciwbólowymi, niemniej jednak należy mieć na uwadze, że powód w chwili wypadku miał zaledwie 12 lat. Obecnie zaś ma 16 lat i nie ulega wątpliwości, że bóle i zawroty głowy utrudniają codzienne funkcjonowanie tak młodej osoby, która ma obowiązki szkolne, ponadto rozwija się fizycznie i intelektualnie, chce spędzać czas z rówieśnikami. Ponadto jak wynika z opinii biegłej neurolog powód ma zły zapis badania EEG, co sprawia że powinien w dalszym ciągu okresowo podlegać kontroli neurologicznej. Źródłem dolegliwości bólowych, a obecnie również niedogodności w codziennym funkcjonowaniu są odniesione przez powoda urazy narządu ruchu, a w szczególności uraz prawego kolana, który objawia się częściowym uszkodzeniem łąkotki przysródkowej. Obecnie dolegliwości bólowe ze strony tego kolana nie są tak nasilone jak w pierwszym okresie po wypadku, ale jest ono bardziej narażone na kolejne urazy i jak wynika z opinii biegłego ogranicza to aktywność ruchową typową dla okresu młodzieńczego. W celu uniknięcia urazów i dolegliwości bólowych powód musi stale uważać i oszczędzać prawe kolano. Okoliczność ta – jeśli zważyć, że od wypadku upłynęły już cztery lata – pokazuje jak poważne i długofalowe skutki dla codziennego życia powoda niosą urazy doznane przez niego w wypadku, a należy mieć na uwadze, że powód przez cały czas rozwija się fizycznie. Dalsze, niewątpliwie bolesne i uciążliwe dla powoda skutki wypadku to urazy zębów, w tym utrata lewej górnej jedynki, uszkodzenie lewej górnej dwójki oraz rozchwianie kilku dolnych zębów. Nie wymaga dowodzenia, że utrata czy uszkodzenie szczególnie przednich zębów u osoby tak młodej jak powód jest poważnym uszczerbkiem nie tylko w zakresie zdrowia, ale i estetyki. Wprawdzie w przyszłości powód będzie miał wstawiony implant w miejsce utraconego zęba, ale jak wynika z opinii biegłego stomatologa, nastąpi to dopiero za kilka lat - po zakończeniu całości leczenia ortodontycznego i po osiągnięciu przez powoda wieku 19 – 20 lat. Do tego czasu powód będzie zmuszony nosić ruchomą protezę i przechodzić uciążliwe i okresowo bolesne leczenie ortodontyczne oraz leczenie związane ze stabilizacją rozchwianych zębów. Ponadto proces leczenia zębów obliczony jest nie tylko na kilka przyszłych lat, ale trwa już od kilku lat. Podkreślić należy następnie, że kolejnym skutkiem urazu głowy i twarzy są cztery blizny na twarzy – po jednej w okolicy czołowej i podbródkowej, jedna w obrębie wargi dolnej i jedna w okolicy lewego kącika ust, z czego każda o długości około 10 mm (vide: opinia biegłego chirurga stomatologa k.291). W ocenie Sądu powyższe okoliczności, a ponadto doznany przez powoda uszczerbek na zdrowiu - wynoszący wg biegłych łącznie 27%, długotrwałość i uciążliwość leczenia, w tym trzykrotne pobyty w szpitalu, szereg konsultacji, badań diagnostycznych, wizyt kontrolnych u różnych specjalistów uzasadniają

stwierdzenie, że w wyniku wypadku z 7 października 2009r. powód doznał znacznej krzywdy, której nie rekompensuje zadośćuczynienie w kwocie przyznanej przez pozwanego. Zauważyć również należy, że jak wynika z opinii biegłego psychiatry i psychologa, powód jest chłopcem wrażliwym i o niskiej samoocenie. Takie cechy powoda z pewnością nie pomagały mu w procesie powrotu do zdrowia i do funkcjonowania w grupie rówieśniczej w pierwszym okresie leczenia. Powód wstydzi się obrażeń odniesionych w wypadku. Nie dopuszcza do sytuacji, w której rówieśnicy mogliby się dowiedzieć, że utracił ząb. Zdarza się, że opuszcza zajęcia w szkole np. gdy dojdzie do uszkodzenia ruchomej protezy maskującej miejsce po zębie. Wstydzi się nawet tego, że nosi ortezę na kolano. Dlatego mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 98 000 złotych tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia stanowiącą różnicę między kwotą 110 000 złotych ustaloną przez Sąd a kwotą 12 000 złotych wypłaconą przez pozwanego. Kwota ta zasądzona została z odsetkami, z czego od kwoty 18 000 złotych od 11 stycznia 2010r. ,tj. zgodnie z żądaniem pozwu (pierwsze roszczenie powoda o zadośćuczynienie opiewało na 30 000 złotych i zostało zgłoszone pozwanemu w dniu 2 grudnia 2009r. – pismo w aktach szkody), od kwoty 62 000 złotych od 11 listopada 2011r. ,tj. po upływie 30 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu (k.67) i od pozostałej kwoty 18 000 złotych od 14 listopada 2013r. ,tj. po upływie 30 dni od wpłynięcia pisma powoda o rozszerzeniu roszczenia o zadośćuczynienie ponad kwotę 80 000 złotych (k.329).

Sąd za uzasadnione uznał również żądanie powoda o zasądzenie na jego rzecz kwoty 1 469,05 złotych wynikającej z rachunków za konsultacje ortopedyczne i stomatologiczne złożonych na k.28, 29 i 32 akt sprawy, a także faktur na zakup paliwa złożonych na k.30-31 akt sprawy. Zgodnie art.444§1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Nie ulega wątpliwości, że konsultacje ortopedyczne i stomatologiczne miały związek z urazami odniesionymi przez powoda w wypadku, nie można przy tym podzielić argumentacji pozwanego, że powód mógł korzystać z publicznej opieki zdrowotnej. Z przedstawionych ustaleń faktycznych wynika, że w czasie pobytu w szpitalu bezpośrednio po wypadku powód przeszedł szereg badań diagnostycznych i zabieg zszycia ran. W pozostałym zakresie, w tym w odniesieniu do urazów zębów zostały mu zalecone konsultacje i leczenie ambulatoryjne. Dlatego nie można czynić zarzutu z tego, że przedstawicielka ustawowa powoda chcąc uzyskać szybką i profesjonalną pomoc lekarską dla syna zdecydowała się na konsultacje i leczenie w prywatnych placówkach zdrowia. Wymagał tego stan zdrowia powoda będącego wówczas 12-letnim dzieckiem. Na konieczność odpłatnego leczenia ortodontycznego dzieci powyżej 12. roku życia wskazał ponadto biegły chirurg stomatolog w złożonej opinii. Co do faktur za zakup paliwa przedstawicielka ustawowa powoda zeznała, że zakup ten wiązał się z koniecznością dojazdów z powodem na konsultacje i leczenie ortopedyczne i stomatologiczne do W. (zeznania k.351 – godzina 1 minuta 5 nagrania). Zważyć należy, że daty konsultacji wynikające z dokumentacji lekarskiej (15 marca 2010r. k.46 oraz 29 marca 2010r. i 1 kwietnia 2010r. - data przyjęcia i wypisu powoda ze szpitala w W. k.52) pokrywają się z datami na fakturach za zakup paliwa (k.30-31). Odsetki od powyższej kwoty zasądzone zostały od 1 maja 2010r. tj. po upływie 30 dni od zgłoszenia roszczenia o zwrot powyższych kosztów (pismo z 26 marca 2010r. z datą wpływu do pozwanego 31 marca 2010r. - w aktach szkody).

W ocenie Sądu na uwzględnienie zasługiwało również roszczenie powoda o zasądzenie na jego rzecz kwoty potrzebnej na pokrycie kosztów leczenia ortodontycznego według wskazań biegłego chirurga stomatologa – art.444§1 zd.2 kc (vide: pismo o rozszerzeniu powództwa k.329-330). Zasądzeniu podlegała jednakże nie żądana kwota 15 300 złotych, ale kwota 13 250 złotych ,tj. średnia kwota kosztów tego leczenia określonych przez biegłego (opinia k.315-316).

W zakresie roszczenia o rentę z tytułu zwiększonych wydatków Sąd uznał, że zasługuje ono na uwzględnienie do kwoty po 400 złotych miesięcznie – art.444§2 kc. Nie ulega wątpliwości, że w wyniku wypadku zwiększyły się potrzeby powoda wynikające przede wszystkim z konieczności leczenia doznanych urazów. Obecnie dotyczy to głównie leczenia stomatologicznego i ortodontycznego, które odbywa się w W. oraz okresowych wizyt kontrolnych u ortopedy i rehabilitacji prawego kolana. Z uwagi na to, że koszty leczenia stomatologicznego i ortodontycznego zostały uwzględnione w w/w kwocie 13 250 złotych, w kwocie renty Sąd uwzględnił koszty związane z comiesięcznymi, czasami dwukrotnymi, dojazdami powoda wraz z przedstawicielką ustawową do lekarza w W., a także koszty rehabilitacji kolana w M. i ewentualnie inne wydatki np. na zakup leków przeciwbólowych w związku z bólami głowy.

Z uwagi na zakres i rodzaj obrażeń i urazów doznanych przez powoda w następstwie wypadku, a także z uwagi na fakt, że proces leczenia nie wszystkich urazów uległ już zakończeniu Sąd uwzględnił żądanie pozwu i ustalił odpowiedzialność pozwanego wobec powoda za skutki wypadku z 7 października 2009r. mogące ujawnić się w przyszłości.

W pozostałym zakresie roszczenie powoda podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

Mając na uwadze wynik sprawy Sąd stosownie do art.100 kpc dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. Roszczenie powoda po rozszerzeniu opiewało na kwotę 178 800 złotych, w tym żądanie zadośćuczynienia 150 000 złotych, żądanie odszkodowania w kwocie 1 500 złotych, żądanie kwoty 15 300 na pokrycie kosztów leczenia oraz żądanie renty po 1 000 złotych miesięcznie (co w zakresie przedmiotu sporu wyraża kwota 12 000 złotych). Zasadzeniu podlegała kwota 98 000 złotych tytułem zadośćuczynienia, 1 469,05 złotych tytułem odszkodowania, 13 250 złotych tytułem kosztów leczenia oraz kwota po 400 złotych miesięcznie tytułem renty, co w skali roku stanowi 4 800 złotych (400 x 12). Porównanie kwoty żądanej – 178 800 złotych do łącznie zasądzonej – 117 519,05 złotych pokazuje, że żądanie powoda zostało uwzględnione w około 66%. Powód poniósł koszty procesu w wysokości wynagrodzenia swojego pełnomocnika ,tj. 3 617 złotych. Uwzględnienie żądania powoda w 66% oznacza, że powinien on ponieść te koszty w 34% czyli w kwocie 1 229,78 złotych (34% z 3 617). Poniesione przez niego koszty wyniosły 3 617 złotych, a zatem pozwany winien zwrócić mu kwotę złotych 2 387,22 złotych (3 617 – 1 229,78). Mając to na uwadze Sąd orzekł jak w pkt IV wyroku.

Ponadto na podstawie art.113 ust.1 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8 168,62 złotych tytułem kosztów sądowych, które wobec zwolnienia powoda od tych kosztów obciążą Skarb Państwa. Kwota ta stanowi 66% ogólnej kwoty nieuiszczonych kosztów sądowych, które wynoszą 12 376,70 złotych i składają się na nie kwoty wynagrodzeń wypłaconych biegłym opiniującym w sprawie ,tj. kolejno - biegłej neurolog 445,90 złotych (k.184), biegłemu ortopedzie 1 124,25 złotych (k.201), biegłemu psychiatrze i psychologowi po 360 złotych plus 30 złotych zwrotu wydatków (k.226), biegłemu ortopedzie za wydanie opinii uzupełniającej 423,95 złotych (k.267), biegłemu chirurgowi stomatologowi 524 złotych (k.298), biegłemu chirurgowi stomatologowi za wydanie opinii uzupełniającej 135,98 złotych (k.319) oraz kwota wynagrodzenia wypłaconego szpitalowi za sporządzenie i przesłanie dokumentacji medycznej powoda w wysokości 32,62 złotych (k.144), a także kwota opłaty od pozwu w wysokości 8 940 złotych (5% z 178 800).